

Марія Перожишин
студентка 2 курсу
спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності»
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
perozhyk@gmail.com

Науковий керівник:
доктор педагогічних наук, доцент
С.М. Калаур

ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ

Нині в Україні започатковується велика кількість нових спеціальностей та професій. Однією із таких є менеджер соціокультурної діяльності. Молодій особі, яка навчається на цій освітній програмі доцільно знати професійну діяльність. Адже без знання сфери своєї діяльності неможливо буде реалізувати себе у певному напрямі та знайти заняття, яке буде розкривати всю індивідуальність та творчий потенціал. *Саме тому обрана проблематика дослідження є вельми актуальною на даний момент.*

Метою статті є узагальнення теоретичної інформації про менеджмент соціокультурної діяльності як сферу професійної діяльності.

На основі узагальнення напрацювань фахівців (Кочубей, 2015; Бочелок, 2006) менеджмент соціокультурної діяльності – це певна система дій, що відображає цілі і функції державної політики в галузі культури і дозвілля, визначає шляхи, методи і засоби їх реалізації; являє собою керований суспільством і його соціальними інститутами процес залучення людини до культури й активного включення самої людини в цей процес. Вважаємо, що менеджмент соціокультурної діяльності надзвичайно цікава професія. У ній поєднують безліч чинників які доповнюють один одного. Фахівець цієї сфери може реалізуватися практично у всіх напрямках роботи, адже цей фах обіймає як і соціальну складову, так і культурну.

Насамперед відзначимо, що багатозначність поняття «соціально-культурна діяльність» обумовлена наявністю різних видів суспільної практики, в яких вона реалізується. Загальним, інтегруючим й родовим визначенням для цих галузей суспільної практики служить поняття «соціально-культурна сфера», яка охоплює всю соціокультурну сферу і все що до неї входить. Зокрема, для більш точного визначення меж, масштабів й наповнення поняття «соціально-культурна сфера» необхідно співвіднести його з цілим рядом інших наукових термінів: «невиробнича сфера», «соціальна сфера», «галузь культури».

Так, будучи складовою частиною сфери невиробничої, соціальна сфера являє собою інфраструктуру громадської діяльності, спрямованої на задоволення соціальних і духовних потреб людей. Отже, було з'ясовано, що соціокультурна сфера входить в структуру соціальної сфери. У рамках цього поняття здійснюється безпосередня культурна діяльність. До цієї сукупності, що задовольняє культурні та інформаційні потреби населення, відносяться культура, дозвілля, освіту, мистецтво, фізична культура і спорт, охорону здоров'я і соціально-культурна реабілітація, засоби масової інформації, туризм, готельний і ресторанний бізнес, громадське харчування, природоохоронна діяльність та інші. Крім вищесказаного, менеджмент соціокультурної діяльності має свої підсистеми по яких можна дізнатися про сферу діяльності фахівця соціокультури. Дамо їм коротку характеристику.

Першою підсистемою є інституціональна яка охоплює такі сфери праці, як: соціальні інститути духовного виробництва; освітньо-виховні установи; науково-просвітницькі установи; заклади охорони та зберігання культурних цінностей; засоби поширення культури; культурно-дозвіллеві установи; відомчі культурно-освітні установи; санаторно-курортні і спортивно-

оздоровчі установи; туристсько-екскурсійні установи; установи розважально-комерційного дозвілля; специфічні канали впливу на культуру сім'ї і дитинства; реклама.

Друга, доволі вагома підсистема носить назву діяльнісна, яка у собі містить такі складові, як: індивідуально-творчу діяльність; колективно-творчу діяльність; культурно-дозвіллеву діяльність; культурно-просвітницьку діяльність; діяльність з вивчення, збереження і пропаганди культурної та природної спадщини.

Третьою і останньою підсистемою менеджменту соціокультурної діяльності є технологічна підсистема. У чистому вигляді її не виокремлюють, вона може бути як єдність: педагогічних (і/або психолого-педагогічних) технологій соціально-культурної сфери; АРТ-технологій соціально-культурної сфери; технології дозвілля; бізнес-технологій соціально-культурної сфери; технології соціально-культурного менеджменту; інформаційно-комунікаційних технологій соціально-культурної сфери.

Акцентуємо увагу на тому, що менеджмент соціокультурної діяльності, перш за все, спрямований на керівництво людьми, компаніями в сфері організації дозвіллевої діяльності, а також надання широко спектру послуг. Ми повинні чітко розуміти, що діяльність менеджера поєднує свідомість як духовну складову і предмет як матеріальну складову естетичної культури. У сучасному світі зростає попит на роботу менеджерів соціокультурної діяльності, оскільки утворюються безліч організацій, що діяльність яких пов'язана із дозвіллям, тим паче збільшується мережа платних дозвіллевих послуг. З огляду на збільшення попиту на кваліфікованих фахів соціокультурної діяльності сучасний фахівець повинний завжди розвиватися, бути інноваційним, креативним і прогресивним. Зажди повинен самовдосконалюватися, щоб зрости у професійній сфері.

У підсумку можемо наголосити на тому, що менеджмент соціокультурної діяльності – це мистецтво управління іншими людьми або підлеглими і заохочення їх єдиною ідеєю, яка спрямована на досягнення високих результатів у своїй роботі. Очевидним буде те, що сфера праці у соціокультурній сфері дуже велика. Можна виділити безліч напрямків, а тому фахівець у цій сфері реалізує себе у бажаному напрямку праці, з якої у майбутньому буде результат і шлях реалізації та кар'єрного росту.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на ґрунтовне вивчення підходів та принципів, які доцільно використовувати менеджеру соціокультурної діяльності під час організації своєї практичної діяльності.

Список використаних джерел

1. Кочубей, Н. В. (2015) Соціокультурна діяльність : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 122.
2. Бочелюк, В. Й. Бочелюк В. В. (2006). Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 208.